

Megjelen minden Szombaton
Előfizetési díj:
 Egy évre . . . . . 6 for.
 8 óra . . . . . 4 "n
 4 óra . . . . . 2 "n

FELVIDÉK

Hirdetésnek
 a legjutányosb áron közöl-
 tetnek:
 bélyegdíj: minden beiktatásért 30. kr. fizetendő.

VEGYES TARTALMU HETILAP

**az unghmezei gazdasági egyesület, az ungh-szerednyei borászati társulat,
 és az unghmezei fakarékpénztár**

HIVATALOS KÖZZÖNYE.

Az előfizetési díjak, kéziratok, s reklamatiók a kiadó-szerkesztőhöz küldendők. Lakása Szobránczi utca 913/363 szám.

Első évi folyam

21. szám

Unghvár september 19. 1863

Egy gyenge viszhang

a „nagy eszme felelevenítésére“

Magam is egyike lévén azoknak, kiknek emlékébe van a kis munka, mely 20 év előtt néhai Lám Jakab feledhetetlen barátom elméjében fogamzott, s kinyomatott sőt birom is a kis szövegű nagy munkát; vajmi jól esett lelkennek a felelevenítő cikket olvasni! vajmi jól esik tudnom, hogy létezik egy derék férfi, ki az eszme felelevenítése által az emberiség s hazánk iránti forró szeretetének, ily magasztos jelét adva, egyuttal nagy szerzője szellemének áldozik; s ha felemelt szövege, s nemes törekvése, a jelenben szenvedő, millió rokoninknak a hasonló inségtől leendő biztos megóvására megtestesülend, akkor az eszme-felelevenítő, méltán párvonalba állíthatatik az eszme szerzőjével; hiszen Columb, s utódai csak a sejtelemben élő eszmét testesíték meg s a negyedik világrész lón felfedezve s kérdés kié a nagyobb dicsőség, az eszme feltalálóc-e vagy az eszmét testesítő? Itéletem szerint a kettő egyaránt osztozik a dicsőségben; — s ha a hely engedné itéletemet okokkal is támogatni megkísérteném.

Nem szándokom itten a felelevenített eszme dicsőretére, s hasznos voltára kiterjeszkedni, eléggé kiemelte azt, az érdeemes felelevenítő, — csak arra kérem ez uttal az illető szakavatottakat, olvassák meg a munkát, vegyék figyelmökbe azt, s ha meggyőződnek annak hasznairól, tartsák hazafiúi szent kötelességöknek, azt tehetségök, befolyások által, a sors intő-szavára megtestesíteni, hogy ez által osztakozhassanak, a feltaláló dicsőségébe s a haza kánaánját, a jelenben létező hasonló inségtől örök időkre mentsek meg.

Még csak annyi mondani valóm van: tanuja valék nem egyszer, midőn néhai Lám Jakab a zvek szabályozásánál működött királyi biztosságokban részt vevő szakértőknek egészen átszellemülve magyarázatát eszméjét, s tervét, s annak esalhatatlan hasznos voltáról igyekezett meggyőzni az illetőket; és ha a tisztelettel említett eszmetervezőjének, nem a kamarai főmérnökség jut csekély osztályrésztül, hanem nagyobb s tekintélyesebb kör; de még ezen körben is, ha az emberi irigység s az egyedáruskodó önzés, másnak képes lehetne elősmerni elméje felsőbbbségét, s ha néhai L. J. oly beszédes tud valalenni, mit Beszédes ur, s kelméit úgy tudta volna kiállítani a vásárra mint Vásárhelyi ur, akkor, több mint valószínű hogy eszméje megtestesült volna s biztosan megteszi áldásos hatását, mert terve azon elven alapszik: divide et vinces.

És ha az eszme megtestesül, nem áll elő az alkalom Paleocapa urat a külföldről egy tömeg aranyért, a Tisza megtekintésére a hazába hívni, s az általa ter-

vezett tiszai töltéseket, milliók kiadásával foganatba venni; az árterek által pedig kiszámíthatatlan áldozatokat hozni.

Mely töltések, a szakértők tudománya szerint, különben is csak ideiglenes gyógy mód, minthogy (mondják ők) a Tisza természeténél fogva szakadatlanul iszapolja s ez által emeli medrét; s felemelődven időjárásával a Tisza medre; a töltések sem vethetnek gátat, mert az, a Samossal, s más folyókkal egyesülve úgy fog rakoncátlanokdni, mint a töltések nem létekor féktelenül dulakodott. De hányszor vizre nem vitte már a külföldi theoreticus böles, — a gyakorlati okos magyar embert?

A sors intő szavát hallgassák-meg tehát az illetők, és viribus unitis, testesítsék meg a magyar Lám Jakab eszméjét s legyen a dicsőség a hamvadó s az eszme elevenítőjéé az azt foganatba vevőkkel; a biztosság, a haszon pedig a most inséges magyar Kánaáné, s így kedves Hazánké!
 id. T. P.

A nép kedélyéről

(Ismertető rajz.)
 (Folytatás.)

A nép kedélye egyenes vonásokban különbözik a művelt emberétől, ha mindjárt a szív egy éghajlat alatt tenyészik is, ámde az égalj más befolyással működik rájuk. A nép hiven hallgat mindenre, nagy dolgon úgy csudálkozik mint sok semmiségen, a miből következik, hogy itéletök nines megérve viszonyosan az érzellemmel.

Erezni valamit könnyebb, mint rá itéletet hozni, mivel az itélet alatt elfeledi a szív, hogy érzett s úgy jár vele mint a katoná, kinek lábát golyó vitte el s nem érzé a fájdalmat, mert harcolt; de más részről az itélethez tisztult, kiművelt elme is kell.

Ki a nép lelkében azért egész exotikus növényt lát, mely ott hol ő áll nem fog rendesen tenyészni — az téved; azt érzik ők csak a mit ellen-osztályosai, azt beszélnek ők hazáról és nemzetijóltról, mint a legnagyobb hazafi, mer azt a terhet viseli; csak úgy fáj az ő lelkének is a szükség, mint az urnak, habár nem panaszkodik annyit. — Ha tehát a népről beszélünk, ne forduljunk el azonnal neveik hallatára; gondoljuk meg, hogy Isten adott mindnyájunknak szívet — egy darab gyémántot: — boldog az kié már ki van esiszolva s gazdagabb véle a világ előtt, de jöhet idő mikorra valamennyi visszagyoghatja a böles alkotó képét; addig is nézzünk a darab gyémántba, hátha meglát-hatjuk az érzelmek hétszínű sugarait. —

A nép lelke leginkább költői képeken vagy előadásokon melegsik, s ez az mi bennök egy új elemet képez, melyről az alchimia csak annyit tudna, hogy nines rá vegybontó sava; ez az, mely tisztán őriztetik minden szívben s gondolhatjuk, hogy

a költészet csudákat mivel a nép közt. —

Ne menjünk messze, csak költőinket nézzük, mióta a néppel megismerkedtek s mélyen érző lelküket tanulni kezdik, azóta a költészetben egy új világ nyílt meg; a tárgyak szebben festvék, a képek eredetiek, az élet sajtászerű, a szív tele ismerős mégis új alakokkal, — szóval a népköltészet irodalmunkban új és szép jövőü kor-szakot idézett elő.

S honnan eredt a népköltészet, ha nem a nép — kedélyéből? —

Vannak percek kétségkivül, mikor a nép embere csak úgy fölemelkedik képzelésben az égiek felé, mint a mindig képzelődő világfi, mert az ember bármennyire legyen érdekelve a világi dolgok hiuságaival, akad oly pillanat a melyben jobban szereti a szellemit s mondjuk — vizsgálat tárgyául veszi; de azért ne vessünk rá gyanus lealacsonyítást, mert sok szépet ültetett át a népköltészet nyelvi előadásunkba, s e tulajdonsága nem volt jutalmazva még eddig. — A nép soha sem volt föl-magasztalva, mivel az utat, mely ahoz vezet nem véresverejték csinálja, a nép pedig többnyire ily utakon halad; ellenben buvárai hány meg hány magasztaló ígét hallhattak már.

És mindemellett alig akarjuk méltányolni a nép költői kedélyét, tán mert művelt emberek szeme — színezett nagyvilági képeken inkább fölragyog, míg kisebb természeti tárgyaknál csak mint folytatott delej áll a természetes delezességhez.

Ez teszi a két állásnak közti tartózkodást. Egyik a másikat csak annyiban ismeri mennyiben életszükségei kényszerítik. Vagy talán más ok is lehetne? Nem gondolnám. A polgárisodás eszméje mai századunkban minden más okot eltörült; csak is e két szó körül fordul meg itéletünk: művelt ember és néposztály.

A lelki élet — mint tudjuk — föltétele mindig a testi életnek; a szellemi a tárgyt hozza létre; így a költészetben is az alkotó erő: a képzelődés. — Már most átvive tárgyunkra ez oknyomozást, nem látjuk-e át mennyivel tömöttebb ott a használható kép, alak, hol a képzelődés nagy s könnyen játszó a kifejezéssel? A nép közt e tárgyat sötét fátyol alatt fogjuk találni; nálók a beszéd és képzelődés közt jókora távolság van, mert kivéve természetes okoskodásaikat, észjárásukat, minden felsőbb gondolat, képzeleteikben el van vágva, csoda-e ha nem találjuk föl dalaikban, dacára, hogy oly szépek, kedélyesek azt a mi kielégitené vágyainkat, vagy legalább egy fordulatot adna tantalusi reményeinknek; szóval kielégitené szívünket azok méla s panasztalan dallama?

A ki ismeri ama szép dalokat az nem fog a nép lelkéről vakon itélni. — Erdélyi János így ír: „A népköltészet olyan a művelt írónak, mint törzsök a virágnak.“

Van is e daloknak egy szép előnyük minden más irott művek fölött, hogy akár

írják papirosra akár nem, mindig fennmaradnak, mert a nép lelki világában szüntelen maga előtt tartja s ha kell — előveszi őket. Így lesznek láthatókká arcán bánat- teljes percekben dalainak komolysága, haragjában - nyersessége, örömeiben - vidámsága, szerelmében - nyújassága, fájdalmában - mély érzése.

A költészet a nép lelkében olyan, mint az aloe, száz évben egyszer virítván — nemesen, de e száz év alatt mindig egy és ugyanazon növény s ha nem is tudja, hogy mily becses, illatával azért környezőit-lekötöti. Ha nézzük magán életüket sok eredetiséget találunk szokásaikban, miken fogalmaink nem látnak tisztult izlést, s mégis oly szép, ha e szokásokat figyelemmel kísérik; ha tanulni kezdjük természetüket, mely a mint tudjuk egy és sajátos minden más nemzetbeli fölélt; ha ismeretünket nem csak parancsoló felsőbbség mellett láttatjuk velök, hanem leereszkedve körükbe részvevő fontossággal tanítjuk, mondom ha mi is nézők helyett oktatókká leszünk: úgy kevesebb sajnálkozást érezünk ki ajkunkon.

A nép tanultabbjait maga közt rendezsen „könyves ember” címmel ruházza föl: más kifejezést nem akar rá alkalmazni, mivel tudakosságát csak ott szerezte a hol neki kellett volna, ha oly gyakran forgatja vala házi könyveit, mint ama tanultabb. E szép szokás is a régi időkből maradt meg, mikor még egy királyt is „könyves”-nek hívtak. —

Ez önzetlen tisztelete némi vallásos áhítat alatt rejtőzik. Ily könyves ember a községben előjáró szokott lenni, mind polgári kötelességek — mind isteni tiszteleteknél.

Vallásos érzelmeire még eddig kimeríthetetlen a nép lelke, telve van a legszebb imagyöngyökkel, mikre nincs buvár, hogy a fölszínre hozná.

TÁRGA.

Egy álom elégiája.

Szobában ülök némán, egyedül,
Szememre csendes álom nehezül,
És álmodom nagy, csodás dolgokat:
— Lelkemben ébren van a gondolat —
Ember nemlakta mezőkön járok,
Mosolyognak rám tarka virágok,
Oly bánatosan mosolyognak rám,
Hogy mosolyuktól szinte sirhatnám. . . .

Leszállott a nap, — csillagos az ég.
A hold szomorú siri lánggal ég,
Majd elsötétül, és a fellegek,
Mint vad sziklák az egen termenek.
A szellő suitog titkos hangokon
És merre elszáll, engem arra von,
Hol apró halmok közepette én
Állok egy halom kellő tetején.
Most kitéved a fellegek közül,
Egy holdsugár és titkokat közöl,
Miktől szívemben félelem, bánat,
Szememben forró, égő könyv támad;
Köröttem siri halmok látszanak
S egész erdeje sötét fejfáknak.
Egy távol tornyon most ver az óra
Tizenkettőt, s im egy titkos szóra
Megmozdulnak a fejfák a siron,
Es mozgásuktól minden sir egy rom,
Mely felett élő szoborként állnak
Népei az éj és a halálnak:
Arcuk a sötét éjben fehérlik;
Fehér lepleik a földet érik.
Mi borzasztó! ott egy felém lépdél
Egő szemekkel bánatos képpel.
Hova rejtőzzem? nem tudom hova,
Halálharang-ként cseng felém szava,

Szép a vallási ihlet minden emberben, de nagyobb s megragadóbb nincs senkiben mint az egyszerű nép lelkében. Úgy árasztja ő a vallási szeretetet szeméből, hogy fényét csak az nem szereti, kit más ember boldogsága is bánt; valamint a holdvilág fényét átkozza az éji kalandor, mert vágyai előtt ösvényt nyit az emberek szeméihez: úgy a nép vallásos ihlettségét, mint a világműveltség közt halványan derengő sugárt — sokan balga egyszerűségnek veszik. Am vegyék a minék tetszik, de a vallásnak erejét megtagadni nem lehet, s mennél nagyobb tömegben látszik az erő, annál tartósabb annak állománya is.

Fájdalom, hogy a nép e hitéből is kifordul lassan, letörli homlokáról ősei ére- nyeit; hisz mint a fán egyik ág a másikat hozza létre, hogy magasabbra emelked- hessék a földtől s nagyobb árnyékot vet- hessen: úgy az erkölcsök magasabb növés- sére valamely sokaságban nem egy, de több erény kell és ha ez hiányzik — a nép fentartó ereje elvész s a siető korrall el- fáradt nemzedéknek nem lesz annyi helye hogy kipihenhesse könnyelmű gondolko- zása miatt történt fáradalmát; a késő bá- nat nem őt fogja átkozni, hanem eszkö- zeit, melylyel magát segíté.

A vallás a népnek úgy szólva min- dennapi kenyér, ha elvesztik; megszüntet- ték lelki életüket.

(vége következik.)

Adakozások az alföldi szükölkö- dők felségelésére

Ungvár Sept. 14.

Kedves Barátom! A próbáltatás nap- jai mind terhebb felhőkkel tornyosulnak aggodalomba merült hazánkra, talán hogy még szorosabban ölekezzenek a honfi kebl- ek, értsenek egyet az elmék s dobogjanak

Megáll e hangtól szívem ütere:
„Te más világnak gyászos embere!
Mi hozott ide? mond csak hogy mered
Meglátogatni itt e rém helyet?
Hova nem ragyog soha napvilág,
Az éjtől nyeri színét a virág,
A harmateppet a sir szüli rá,
S mi a fűszalat itt megápolá:
A hamvadt szívek kihült rejteke. . .
Mond kit keressz itt élet embere?“
S kezd ismerőssé válni ez a hang
Nekem, s hol állok a szomorú hant.
„Öt keresem a holtak mezején:
Kedvesem sirját látogatom én.
Adjátok vissza, adjátok nekem,
Kit elrablátok ifju jegyesem!
Öt keresem én itt közöttetek:
Tanuim ott a sötét fellegek,
Melyek szemeim harmatát ivák,
S tanu keblemen e hervadt virág,
Mely halálának első reggelén
Ott virított el hervadt kebelén. . .
Adjátok vissza, adjátok nekem.
Akit keresek ifju jegyesem!“
Es mig szölköttem, a halottlepel
Ködpárátként vészett róla el:
S ott állt előttem díszben kedvesen,
Mint ifju bimbó — meghalt jegyesem;
Felém terjeszté fehér karjait.
Halk szóra nyitá halvány ajkait:
„Eljöttél hát meglátni engemet
— Igéretedkén! — ha sir éje fed?
Megtartodtad hűn adottszavadat,
A beváltott szó boldogságot ad.“
Én átülelem liljom derekát,
Forrón csokolám hideg homlokát. . .
Vállamra fűzé fehér karjait,
Arcomra hinté sűrű esőlkjait.
Megnyitott előttünk a sir kebele,
És mi örömmel szálltunk le bele. . .

föl ingatlan szeretettel a szívek. A nyomor mindig tűz-próba az emberiségre, ahhoz nem kell ékes szó, a kiéhezett arc hervadt sárga vónásait, az inség hulló-könnyeit meg- érti a tiszta szív, s feltárja keblét, meg- osztja falatkenyerét. Ungvár városa né- pének szívet ilyenül ismerem én 15 évtől, a mióta velök jó és balsorsban osztozva, annyi szomorú napok között, a szegénység hogy el nem fásult de még nemesebbé lett. Ezt tapasztaltam legközelebb midőn ajtó- kat nyitva szívek érzésére hivatkoztunk velem együtt járt polgárbaráttal, szük- ségre jutott alföldi testvéreink érdekében. Nemes szívek megérzé a testvérszívek fájdalmát, és nem egy család apa s anya adta által összekeresett utolsó krajeárját fájdal- mas szívvvel mondva, nincs több pedig szeret- tem volna adni. Ilyen nemes szívű polgá- rok s nőknek neveit találod kedves bará- tom ez ide. J. mellékelt iven, míg a többit is átküldöm — hogy azokat lapodban add át a közügyelemnek. Igaz, végig nézve, e lapon, találsz neveket melyek után bejegy- zett adakozás talán ki nem elégíti a közvá- rakozást, mert a kinek több adatott, attól több is váratik; de meg kell gondolnunk hogy azoknak neveivel több iven is ta- lálkoztunk és találkozzunk még; azon- ban a segélyre történő különböző ünne- pély s műkedvelői előadások is legnagyobb mérvben ezeknek részvétét veszik igénybe, egy két konkoly pedig a legtisztább bu- zában is akad. — Átalán elmondhatom hogy a szegénységgel vert nép annyit tett, mennyit bírt, mert ily iparra szorított nép melynek csak egy talpalatnyi földje sincs a mostani kereskedelmi s mesterségi pan- gás között, mindennapi kenyerét is alig képes bekeresni, és a mikor ez a nép eny- nyit tesz le a testvér-szeretet szent érzel- mével a szükölködők segélyoltására, bizton mondhatom, hogy nagy részt falatjának

„Ugy-e itt maradsz örökre velem?“
„Veled örökre. . . ifju jegyesem!“

Kondult az óra, én felébredék:
Láttam, hogy gyertyám most mindjárt kiég,
Fel fellobbanó lángját egy lepke
Kis szárnyaival körül lebegte.
Majd homlokomat érinté szárnya:
S szememre borult az éj homálya.

Komócsy József.

A családi kincs.

Elbeszélés a krimi hadjáratból.

Franciából fordította
Széleányi Károly.
(vége)

Pourvu hadnagy e jelenetre egészen kö- vé vált.

Most felismeré azon borzasztó átkot, mely, a bankár családján nehezült. — Minka jobbágy nő, rabszolganője földesura aka- ratjának s szeszélyeinek. A mulatságban töb- bé részt venni nem vala képes, egyedül csak a szerencsétlen leányra gondolt, és elhatározá őt megszabadítani vagy elveszni. — Azért is a grófhoz fordult és mondá:

„Rubkoi százados! őszintén bevallom, hogy én Newadomny Minkát szeretem, s azért atyjának eszedezéséhez az enyémet is esatolva, kérem: adja vissza egy nagy összeg pénzért a kettőnek szabadságát; ez oly adomány, mely- lyet az Isten mindenkinek egyaránt ada.“

Az oroszok elbámulva néztek a hadifö- golyra és az egészet tréfának látszottak venni. Minthogy azonban a gróf halgatott, Pour- vu ismétlé kívánságát, és a rabszolgaság em- bertelensége felett néhány kemény szavakat ejtett.

felét adja oda. Áldja meg ezt a népet Isten a mi Urunk, ki mind ezeket látja és örök tűz betűkkel írta föl az örökké-valság fénykörébe, az ily népnek bizton ígérhetjük mint egykor Mózes: „Az Ur szeretni fog téged és megáld, és megsokasít téged, és megáldja a te méhednek gyümölcsét, a te földednek gyümölcsét, gabonádat és mustodat, a te olajadat, teheneidnek fajzását és juhaidnak nyáját azon a földön, melyről megesküdt a te atyáidnak, hogy néked megtartja azt. Áldottabb lesz ez minden nemzetségnél. V. könyv 7-ik rész 13. vers. — Isten veled

Öszinte barátod
Makay Dániel.

Gyűjtők: Makay Dániel, Dietz Gusztáv, Liszkay János, Lám Vilmos, Weinmann Mór.

Adakozók: Markos György 5 ft. Polányi István 3, Bene Lajos 5, Bertram István 1, Hódely Elek 1, Brujman Ágos. 5. Klein István 1, Horváth János 3, Andrejkovits Endre 4, Piliás András 2, Fejér Mihály 2, Tóth Adolf 2, Liptsey József 3, Karara Manó 1, Géreth János 1, Schwarz Ábrah. 1, Oláh Kristof 1, Melczner József 1, Couarde Mari 1, Papschits 1, György András 1, Fuchs Mátyás 1, Szalgáry György 1, Pálffy István 2, Turner András 2, Toma Andorné 1, Pilawka hadnagy 1, Lámm Anna 50 kr. Hackel András 2 ft. Raum József 50. kr Dobrojevits mérnök 2 ft. Haraszthy Tamás 1, Popóty 50 kr. Kapdebó Imre 1 ft, Stuller 1 ft, Roth Izsák 2, Braun Adolf 2, Hirtenstein Leop. 1, Sztankóczy Zsig. 2, Gáspár 1, Proksch 1, della Torr 1, Özevgyi 2, Pollák Filip 1, Kornstein József 1, Praisz Moses 1, Bruck Adolf 1, Gail Antal 50 kr. Hoch József 1 ft, Faerlicht 50 kr. Gottlieb 40, Teitelbaum 1 ft, Landó Dávid 1,

Telendy Antal 5. Reisman Jakab ker. 40 kr. Mayer Roth 3 ft. Östereicher 2, Brodi Markus 20 kr. Moskovits Ignác 1, Széko Imre 1, Zinner Salamon 1, Pollák Moizes 2, Berkovits 1, Weinberger Józsefné 2, Doctor Reizman 5. Gutman Herman 1, Mayer Károly kapitány 5, Brujmann Károly 1, Weinberger József 1, Roszin Simon 1, Riechzeit 2, Goldstein 1, Sanditz Eduárd 1. Krausz Adolf 1, Doctor Turner Ferencz 1, Sárosy Károly 1, Nebenzahl József 1, Doctor Preisz Jakab 1, Hamburg József 1, Schlesinger 1, Krausz David 1, Tüchler Hermanné 1, Tüchler Mór 1, Fekete Józsefné 1, Maader Jánosné 1, Schwarz Joel 1, Maader János 2, Füzesséry János Jenkén 2, Doctor Bódy József 1, Sicher Lipót 1, Klein Mór 1. Ehrlich Dániel 1, Laudon tanár 1, Kafka Örnagy 2, Orlawsky tanár 2, Benko János 1, Márványi Herman 40 kr. Reske Károly 50 kr. Weiszbach özvegy 2 ft. Bodnár Ignác 1, Szabó Gábor özvegye 1, 17 kr. Szabó Gyula gyerek 10 kr. Polátsék Adolfné 3 ft, Janovits tanár 1, Schwarz mérnök 1, Györötskey Mihály, 5, Eisenstädter Rabi. 2, Öry József 1, Molnár András 1, Kaflanovits özvegye 50 kr. Babnits biztos 1 ft. Matuska Jánosné 1, Grosz ellenőr 1, Hampel pénzü: igazgató 2, Ujlaky 1, Balázs 1, Prokop tanár 1, Wibiral pénztárnok 1, Danielovits 1, Hadzsega János 1, Farkas Pál egyházi 1, Lobos biztos 1 ft. (folyt. köv.)

Szerednyei medve- vadászat.

Szerednye szomszéd helység lakosai folyvást azon panaszszaal járultak az illetők eleibe hogy határaikon a tengerit s kolompért a vad-disznók s medvék iszonyuan pusztítják, — mire szept. 6. a szerednyei közbirtokosság azon határozatot hozta hogy september. 9. hajtó vadászatot rendez az említett dühöngő vadak ellen.

Szept. 8-án délután tehát összehívták a puskásokat. kik vezérekül Plathy Gusztávot választották; — — — ennek vezérelte alatt a délutáni órákban e kis 5 tagu vadász karaván rendeltetése helyére elindult. Másnap az az szerdán a járásbeli szolgabíró által megrendelt hajtók a helyszínre korán megérkezvén, a hajtó-vadászat megkezdett, a rendező által azonban elhatározatott: hogy csak vaddisznó és medvére lesz szabad puskázni.

Az első és második hajtásban csak özekek voltak, — ezekre puskázni a határozat szerint szabad nem lévén, szabadon bocsájtattak; 9 óra tájban midőn a harmadik hajtókört megkezdtek csak hamar medve jelenlét volt észrevehető — a hajtók lármája, a kürtök rivalgása, és a kopók üggetése rejtek helyéből megis indította az erdők óriását. —

Ezen óriás a vele szemközt felállított Hlavathy József fiatal jogásznak tartott — — az első percekben mint ujong, fiatal vadászunk igen meghökkent — csak hamar azonban vissza nyervén lélek-jelenlétét — a lassu léptekkel feléje közelgő medve óriásra — mintegy 20 lépésnyi távolságból futóval töltött fegyverét elsüté. Erre a medve rettentő morajjal s zajjal — maga alá tiporva a majdnem könyöknyi vastagságu galyakat — vad futásban rohant Csönka Lucian fiatal jogász felé, mintegy 50 lépésnyi távolságra említett Lucian barátunk golyóval töltött fegyverét szinte rásütvén, a fene vad — legott kiadá páráját. —

A rendező és Csönka Béla e közben lélek-szakadva siettek a veszélyvel fenyegettek segélyére — mire azonban oda értek a veszély el volt hártva. Most következett a vadászti szertartásos ünnepély — ugyanis:

Az egyesereglett vadász-karaván régi szokás szerint atya és céh-mester választott kebeléből; atyamesternek egyhan-

Marbonne közelében a tenger partján, — kellemes szőlőhegyek, és illatos erdők közepette pompás villa emelkedik. Itt lakik egy év óta Pourvu százados kedves kis jobbágy-nőjével, — és csak néhány héttel ezelőtt ment el onnan Trubkói gróf, ki az előbbi hadifogoly első fiát tartá keresztvív alá a gyermekeinél élő Newadommy bankárral. Ez alkalommal azt is megtudták a boldog szülők, hogy a gróf is azok közé tartozott, kik Sándor cár kívánságára összes jobbágyaiknak — minden feltétel nélkül adták meg szabadságukat.

Ha elfogynak....

Ha elfogynak majd a dalok
Hogy ha szívem eleped,
Ha elmegyek oda, honnét
Visszajöni nem lehet:

Lesz-e ember a ki majdan
Siromhoz jó könnyet ejt?
Ültet-ó majd virágokat
Siromra a szeretet?!

Hogy ha ottan engemet majd
Nem keres meg senkisé, —
Hogy ha szívem elporhadva
Feledés között pihen:

Ha mindenki elfeledne
Te nem feledsz el soha!
Virágokat ápolhat majd
Hamvadó szívem pora!

Halász Dező.

„Mi elnem felejtjük azt, hogy ön vendégünk, de egyszersmind arra kérjük, hogy államintézményeink felett sértőleg ne nyilatkozzék — mondá Trubkói, — a mi pedig jobbágyaimat illeti, állítását tréfának tartom, mert nem hihetem, hogy egy francia császári tiszt, egy Kreposztnát nőül venni komolyan szándékoznék.

„Én nem szoktam ily komoly dolgokban tréfálni gróf ur, s még egyszer nyilvánítom: én szeretem Newadommy Minka kisasszonyt, és ha e hölgyet tölem megtagadja, kénytelen leszek őt erővel elfoglalni, vagy meghalok. — Azért kikérem magamnak önnek utolsó szavát... Akarja e ön kezemet hálára, vagy töltött pisztolyt elébe tartva látni? —

A grófnak eddigi nyájasa arca elkomolyodott. „Trubkói századosnak nincsen akarójában egy hadifogoly elbizottságának engedni, — mondá ő. — A leány jobbágy marad, még ha golyója által esném is el.

„Akkor elvárom segédjeit. — Mondá Pourvu s felkelvén, a társaságot elhagyta.

Három nap mulva Koineff százados és Pourvu egy inastól kísérve Szmolenksz északi kapuján keresztül Vely felé vezető uton kilovagoltak. A párbaj Szmolenksztől három werstere eső kőbányában vala megtörténendő, — s a midőn a lovasok ahhoz közeledtek, három hatalmas fával ellátott magaslaton a gróf hintáját is észrevevék. A szokásos üdvözetek után pisztolyokhoz nyultak.

„Menj oda fel a dombra, és Poriedsche felé vigyázz, hogy onnan meg ne leppjenek — mondá Trubkói százados inasának. —

„Poriedsche“ ismétlé a francia. A dombra felnézett, gondolkozott, és elhalványult.

„A határok ki vannak mérve“ hangzott Koineff százados hangja, s a két ellenfél, kitűzött helyét elfoglala.

„Attention! Avancez!“ a lövések elhangzottak, s Pourvu kezéből a pisztoly kiesvén, karjából sötét vérfolyam özönlött; — dacára a sebnek Pourvu, Trubkói gróf felé sietett, s ezeket mondá:

„Százados ur, akarja-e a Newadommy családot nekem átengedni, ha az elrablott családi kincset visszaszerzem?“

„Valóban uram, akkor igen... mert egy millio rubelt ér,“ — felelt nevetve az orosz.

„Ezelőtt negyvenhárom évvel e háromös fenyü melletti sziklahasadékba tétetett le, — kiáltott a sebesült, remény és örömtől reszkető hangon. — Itt azon szikladarabok alatt kell lennie“ és a sebeszt magától ellökvén, maga a hasadékba lépett.

E jelenet mindnyájokra meglepően hatott, mert a franciát örültnék tartották. Egyszerre Koineff szolgája, ki a köveket Pourvu parancsára elhengeríté, durva kezét felemelvén, abban egy drága ékszer csillogott.

„Édes anyám menyasszonyi ékszere — hebegett Trubkói könnyezve, és az ékszert ajkaihoz szorítá.

Pourvu a hasadékból lassan kilépett, mire a szolga piszkos kezével egyik ékszert a másik után emelgeté ki.

Az orosz kezét nyújtá a hadifogoly felé, s így szólt:

„Még nem vagyok képes e csodát fel fogni hadnagy ur, de elismerem, hogy ön az én örzöngyalom, a Newadommy család e mai naptól szabad, s csak azon egyetlen föltételt hagyom fel magamnak, hogy mint volt földesurok, a menyasszonyt én háziasithassam ki. —

* * *

gulag **Roják János** Csonka Ignác ker-tésze s céh-mesternek pedig az ottani köz-birtokossági erdő-felügyelő **Sztojkovics Mihály** választott. Ezek után az atya-mester elfoglalván székét, következő ítéle-tet hirdetett ki:

Tekintettel a két fiatal vadász t. i. **Hlavathy József** és **Csonka Luczián** koraikra — tekintetbe véve szintén az általok tett egy egy lövést — mely mind-kettő külön külön halált okozó volt; — s így a legjobb s legszebb lövéseknek talál-tattak; — a két fiatal vadász a medvére fektetve — egy egy ramaz ütésre és három pohár bornak kiivására ítéltetett — s mint-hogy a jelenlevők által ezen ítélet hely-ben hagyatott — s miután az elítéltek által sem fellebbeztetett — az legott s haladéktal-anul foganatosított.

Ezen végrehajtás után a két fiatal jo-gász az okleveles vadászok sorába ünne-pélyesen beiktattott — az atya-mester egy vadász beszédet mondott — s a két be-avatott vadászt magosan felemelve kürtök harsogója közepette — az első pohár bort kiürítették velök; ezt követte **Kopics** nevű erdő kerülő által vezényelt vadászok sortüze. — Ezekután a céhmester mondott beszédet — s az előbbeni érdekes jelenet másodszer — s harmadszer is ismételtetett végre befejezésül a medve-tánc is szere-pelt.

A medve maga 7 és egy fél lábnyi nagyságu — sulya pedig 6 és egy fél mázsa volt.

A hatósági díjat az alföldiek felségelé-sére ajánlották fel a szerencsés vadászok.

PLATHY ISTVÁN.

Egy pár szó **Balla Károly** urhoz.

A "Magyar Sajtó" f. évi 203-dik számában tisztelt ön a muzsaji hegy láva-hányásáról elmélkedvén, a többi köztezeket is mondja: a „Felvidék“-nek is jogában s kötelességében állott, ha magát nevetésnek nem kívánta kitenni, előbb megfontolni, vajjon nem ellenkezik-e a természet törvényeivel a vele közöltt koholmány. Nem lévén szán-dékom önnel polemiába keveredni, egysze-rűen csupán azt jegyzem meg: hogy egy oly egyéntől, ki a nyilvánosság előtt vala-mely állítást megcáfolni igyekszik, méltán megvárhatná mindenki, hogy azt a mit cáfol, olvassa is el. Ön a „Felvidék“ koholmányát cáfolja a muzsaji hegy-láva-hányását illetőleg; holott a „Felvidék“ ezen hirt nem hogy kohol-ta volna, de még csak nem is közlöt-te. Felhivom ennél fogva, hogy elhamar-kodott könnyelmű ráfogását — azon uton, a melyen azt közhirre tette — haladéktalanul visszavonni ne terhelte-sék. Ungtvárt, 1863 sept 14.

Bánóczy F.
Fel. szerk.

IRODALOM. *)

Megjelent és szerkesztőségünkhez bekül-dött könyvek, és folyóiratok:

— **Sárospataki füzetek VI. kötet** Protestáns és tudományos folyóirat. Kiadják a sárospataki ev. ref. főiskola tanárai, szerkesz-ti **Antalfi János**. Előfizetési ára egész év-re 6 ft. félév-re 3 ft.

*) E rovatban megemlített könyvek és folyóiratokra megrendeléseket szerkesztő-ségünk is elfogad.

— **Erdőszereti lapok IX. füzet**. Szer-kesztik **Vágner Károly** és **Diváld Adolf** Sel-mecen. Előfizetési ára egész évre 5 ft.

— **Emich Gusztáv** nagy képes nap-tára 1864. évre **Vadnay Károly** és **Szoko-ly Victor** szerkesztése mellett, harminc fa-metszettel. Ára 1 ft. 40. kr.

— **Kipfelhauser** naptára 1864. évre, szerkesztő a **Bolond Miska** hetilap szerkesz-tője. Ára 80. kr.

Vegyes hírek s ujdonsá-gok.

* Az alföldiek felségelésére szerkesztő-ségünk utján ujabban adakoztak:

Tahy Béla — — — 2 ft. czp.
Magyar János — — — 1 „

Összesen 3 „

fogadják a szükölködők nevében őszinte há-lanyilatkozatunkat.

— **Philippovics István** a jelenleg Miskolcon működő szintársulat egyik igazga-tója, megkeresés folytán a helybeli műkedve-lő-társulat által az alföldiek felségelésére rendezendő előadásokhoz megkivántató kellé-keket minden díj nélkül volt szíves felaján-lani; egyedüli kívánsága az lévén: hogy az unghvári műkedvelők ember-szerető vállalatát dus siker koszo-ruzza. — Fogadja az érdemes igazgató ur a közönség, a műkedvelő társulat és a szükölködők nevében nyilvánított forró köszönetünkei.

* Az alföldiek felségelésére folyó hó 20. a **Széchenyi** kertben rendezendő „nép-ünnepe“ nagyszerű tüzijátékkal lesz egybe-kötve. Bementi díj: 20 kr. — Felhívjuk rá a közönség figyelmét.

* A környezeti hegyekben tartott vadá-szat alkalmával **Iváncsy László** egy 3 mázsás és 9 fontos vadkant lött.

* **Munkács** az alföldiek felségelésére már két műkedvelői előadást tartottak; a szinpadi díszletek költségei aláírások utján fedezték.

* Az alföldiek segély albumára néhány előfizetési felhívást kaptunk szétosztás végett. Kik e jótékony célú vállalatra gyűjteni akarnak, azoknak szerkesztőségünk még egy pár előfizetési felhívással szolgálhat. Az előfi-zetési díj 2 for. A pénz szeptember 30-ig **Pfeiffer Nándor** könyvkereskedésébe **Pestre** küldendő.

* **Gusztáry Sándor** nő-ruhaszabási műrajztanító, ki nálunk pár hét óta a legsike-resbben működik, ha ujab s több tanítvá-nyai nem akadnak, figyelemre-méltó iskoláját **S. a. Ujhelybe** fogja áttenni.

* **Debreczeni** szücs mester **Csatári István**, **Napoleon Császár** fiának a kis francia trónö-kös **Jenő** herecnek egy gyönyörű fekete bá-rány-bőr bundát és süveget készített. A bunda meglepően szép kivarásokkal van ékesítve. A himzés 20 napon át 4 egyénnek adott dol-got.

* A **Hortobágyban** olvassuk: A minap **Buziásról** egy 3 szemű ember utazott **London-ba**. Harmadik szeme a homlokán van, mely-lyel ép oly jól lát, mint a másik kettővel. Angliában pénzért fogja magát mutogatni, hol remélhetőleg sok szép pénzt fog zsebre tenni. Itt is teljesedik, hogy csak jó az, ha sze-mes az ember.

Lapunk szeptember - decembéri folyamából teljes számú példá-nyokkal még folyvást szolgál-hatunk. — Octobertől - december végeig előfizetheti 1 ft. 50 krral.

Szerkesztői posta.

B. — D-nek. A leiratási díj 5 for.

F. — I-nak **Miskolcon**. Önnek tisztele-tünk jeléül a lapot megrendeltük. A külde-mény elkészett, **Pestről** hamarabb megkaptuk; szíves készségeért azonban fogadja köszöne-tünket.

„Éji hangok“ szép hangok, köszönjük.
„Üldögélünk“ szép ábránd, de rossz vers.

„Búcsu szülőháza mtól“ hosszadal-mas és unalmas, szerzőjétől leveleket kérünk.
„Mélaraecal“ gyenge kísérlet; nem közölhető.

B. — J-nak. Magán levelet irtunk.

G. — L-nak. A sajtóhibák javításával el-késtünk. Jövőre több gondot fordítunk rá Szíves ígéretére számolunk.

K. — J. urnak **Gálszécs**. A piaci árak jegyzékét csütörtökön kérjük postára tétetni.

Sz. — E-nak **Kassán**. Önnek lapunkat megindítottuk; kérjük becses közreműködését.

VÁSÁR.

Unghvár. Folyó hó 17. tartott hetivásárról a piaci árak kimutatása:

Buza köblönkint	—	6—6 ft. 50 kr.
Gabona	—	4—4 ft 50 kr
Tengeri	—	5—5 ft 70 kr.
Árpa	—	3 ft 40—80 kr
Zab	—	2 ft 40—60 kr.

Időjárásunk: a mult hó végén igen jó esőnk volt, azóta meghűlt a levegő.

Munkács. A piaci árak hiteles kimutatása.

Buza als. ausztr. mérő	3 ft 20—60 kr.
Kétszeres	— 2 ft 20—40 kr.
Rozs	— 1 ft 90 kr. 2 ft.
Árpa	— 1 ft 90 kr.
Zab	— 1 ft 40—50 kr.
Tengeri	— 2 ft 70—90 kr.

Kassa. Folyó hó 16. a piaci árak hiteles ki-mutatása:

Buza pozsonyi mérő	3 f 70 k 4 f 20 k.
Kétszeres	3 ft 20—40 kr
Rozs	2 ft 60 — 80 kr.
Árpa	2 ft 20 — 40 kr.
Zab	1 ft 40 — 70 kr.
Tengeri	3 ft 30 — 50 kr.
Marhahus fontja	— 13 kr.
Bornyuhus	— 18—20 kr.
Disznóhus	— 18—20 kr.
Szalona	— 40—44 kr.
Egy itce vaj	— 56—62 kr.
„ „ disznó zsír	— 40—44 kr.
Burgonya pozsonyi mérő	1 ft 20—60 kr.

Gálszécs. A piaci árak hiteles kimutatása.

Tiszta buza köblönkint	6 ft. 80-kr.
Kétszeres	5 „ 60 „
Gabona	4 „ 90 „
Árpa	4 „ 20 „
Zab	2 „ 80 „
Burgonya	2 „ 40 „

Hirdetés

L. HIRSCH & L. BLAU

ékszerárusok **Pestről** ajánlják jól rendezett raktárukat a legujabb ízlés után készített

**ARANY-
ezüst - és ékszerárak-
gyöngyök- és órákkal**

Régi arany, ezüst, ékszer és gyöngy a legmagasb áron vétetik meg és eszereltetik be.

Boltja: nagy-híd után **Rein** fele házban

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos **Bánóczy Ferenc**.

Unghvart, Jager K. b. tülvel.